

Ny fagskolelov – høringssvar vedtatt i NOKUTs styre 14.09.2017

Innhold

Innhold.....	1
Del I Tydelige og hensiktsmessige reguleringer av fagskoleutdanning	1
Del II Innspill om større endringer	2
Tema: Fagskoleutdanningenes kunnskapsgrunnlag skal være alminnelig anerkjent – ad § 1 (2)2	
Tema: NKR/EQF-nivå for treårig utdanning.....	4
Tema: Godkjenning av utenlandsk fagskoleutdanning	4
Del III Forslag til omformuleringer og avklaringer.....	6
Gjenstandene for akkreditering er utdanninger og fagområder.....	6
Akkreditering gjelder utdanningstilbud, godkjenning gjelder enkeltpersoners utdanning.....	7
NOKUTs tilsynsoppgave bør inn i lovteksten.....	7
Unntakshjemmel for treårig fagskoleutdanning	7
Styrets ansvar for at utdanningene kan gjennomføres.....	8
Avdeling, studiested og lærested.....	8
Godskriving av utdanning	8
Styret er øverste ansvarlige styringsorgan.....	9
Behandling av klager og saker i klagenemnda	9
Del IV Oversikt over alle forslag til omformuleringer av lovteksten.....	11

Del I Tydelige og hensiktsmessige reguleringer av fagskoleutdanning

NOKUT imøteser en ny lov med en hensiktsmessig struktur og bestemmelser som vil styrke fagskolesektoren. Det er positivt at styrene for fagskolene skal ha eksterne representanter, og at representantene for studentene og ansatte får fulle rettigheter i styret. Likeledes er det svært positivt at studentenes rettigheter styrkes, og at fagskolestudentenes rettigheter kommer på linje med universitets- og høyskolestudenters. Åpningen for at fagskolene skal kunne tilknyttes studentsamskipnader kan få stor betydning for studentenes velferdstilbud. NOKUT forutsetter at bestemmelsene i fagskoleloven oppdateres i tråd med aktuelle endringer i universitets- og høyskoleloven. Det er positivt at fagskolenes handlingsrom med hensyn på opptaksgrunnlag (§ 15) er avklart.

For NOKUTs arbeid er det hensiktsmessig at det med ny lov brukes betegnelsen «akkreditering» for tilsvarende prosesser i fagskoleutdanning og høyere utdanning. Det er tydeliggjort at «godkjenning» framover kun skal brukes om anerkjennelse av enkeltpersoners utdanning.

NOKUT mener at utviklingen i retning av at innholdet i fagskoleloven og universitets- og høyskoleloven samstemmes er hensiktsmessig. Det gjenstår imidlertid en del ulikheter mellom lovforslaget og universitets- og høyskoleloven som ikke er begrunnet i substansielle forskjeller mellom sektorene. Et eksempel på dette er at felles vurderingsuttrykk for høyere utdanning er regulert i uhl. § 3-9 (6), mens for fagskolesektoren er det tilsvarende forholdet regulert i forskrift om fagskoleutdanning § 1-4.

Del II Innspill om større endringer

Vi forslår endringer i lovteksten vedrørende fagskoleutdanningenes kunnskapsgrunnlag. Vi problematiserer den forhåndsgitte plasseringen av treårig fagskoleutdanning på nivå 5.2 i NKR og lovens formuleringer om generell godkjenning av utenlandsk utdanning.

Tema: Fagskoleutdanningenes kunnskapsgrunnlag skal være alminnelig anerkjent – ad § 1 (2)

I henhold til høringsnotatet skal fagskoleutdanningene dekke behov for korte og yrkesrettede utdanninger og tilføre samfunnet arbeidskraft som ikke UH-sektoren tilbyr. Det fastslås at det er behov for gode, yrkesrettede og spesialiserte utdanninger både i offentlig sektor og lokalt og regionalt næringsliv. I Ot.prp. nr. 39 (2006-2007) framkommer det at departementets syn er at fagskoleutdanningen skal være yrkesrettet på en slik måte at utdanningen kan knyttes til en form for erverv. Videre framgår det at tilbud om fagskoleutdanning primært skal være styrt av arbeidslivets etterspørsel etter kapasitet og kompetanse, og at fagskolene raskt skal kunne fange opp nye behov i arbeidslivet. Det presiseres også at kunsthøgskoler og bibelskoler faller inn under fagskoleutdanning.

I noen tilfeller har NOKUT mottatt og behandlet søknader om fagskoleutdanning der det har vært tvil om kunnskapsgrunnlaget er forsvarlig med hensyn på faglighet og yrkestilknytning/relevans, saklighet og etiske forhold. NOKUTs administrasjon har ikke hatt hjemmel til å gå inn i en vurdering av kunnskapsgrunnlaget ut fra ovennevnte forhold. Sakkyndige skal gjennomføre vurderinger der spørsmål om yrkestilknytning er sentrale, men heller ikke de sakkyndige har eksplisitt mandat for å vurdere kunnskapsgrunnlagets saklighet og etiske dimensjoner.

Forslaget til ny fagskolelov er på flere områder lagt tett opp til universitets- og høyskoleloven. Fagskoleutdanninger omtales i lovforslaget som høyere yrkesfaglig utdanning. I høyere utdanning reguleres kunnskapsgrunnlaget først og fremst av paragrafene 1-3 a) om institusjonenes virksomhet og 1-5 (1) om faglig frihet og ansvar. I disse fastslås det at den høyere utdanningen som tilbys skal være basert på det fremste

innen forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid og erfaringskunnskap, og at institusjonene har et ansvar for å sikre at undervisningen og FoU-virksomheten holder et høyt faglig nivå, og utøves i overenstemmelse med anerkjente vitenskapelige, kunstfaglige, pedagogiske og etiske prinsipper.

Det bør nedfelles tilsvarende avgrensninger av fagskoleutdanningenes kunnskapsgrunnlag. Kunnskapsgrunnlaget i fagskoleutdanningene er først og fremst basert på og knyttet til aktuell kunnskap og praksis i yrker og erverv, og ikke direkte på forskning og utviklingsarbeid slik som i høyere utdanning. Ut fra erfaring med godkjenning av fagskoleutdanninger vil NOKUT framheve tre sentrale forhold som må vurderes i forbindelse med tilknytningen til aktuelle yrker og erverv (yrkesrelevans): Har yrkesfeltet utdanningen har tilknytning til infrastruktur med potensielle arbeidsplasser i Norge? Bygger utdanningen på etablerte og anerkjent fagområder og yrkesfelt i Norge? Bygger utdanningen på kunnskap som har allmenn aksept (validitet) i det norske samfunnet? NOKUT mener det er rimelig at det i loven nedfelles at fagskoleutdanningene skal knyttes til anerkjente yrker og erverv.

Det vil kunne hevdes at kravet om tilknytning til alminnelig anerkjente yrker og erverv kan virke konserverende på både fagskolesektoren og den aktuelle yrkessektoren – fagskolene skal kunne handle raskt og fange opp nye behov i arbeidslivet. Det ligger i fagskoleutdanningenes eksistensberettigelse at de skal opprettes med tilknytning til aktuelle yrker eller erverv. Det er selvsagt at disse yrkene og ervervene kan være av nyere dato, men de må finnes i en eller annen form for at det skal være aktuelt å opprette en relevant fagskoleutdanning. Fagskoleutdanningen kommer ikke før de aktuelle yrkene og ervervene, men utdanningene kan bidra til innovasjon og spesialiseringer innen yrkesfeltene de har tilknytning til. I en slik forstand har fagskolene et selvstendig grunnlag og ansvar for å bidra til utvikling av kunnskapsgrunnlaget i utdanningene og i de aktuelle yrkesfeltene.

I tråd med universitets- og høyskolens paragraf 1-5 (1) foreslår vi at tilbydere av fagskoleutdanning pålegges et tilsvarende ansvar som for høyere utdanning når det gjelder at utdanningsvirksomheten utøves i overenstemmelse med anerkjente faglige, saklige, pedagogiske og etiske prinsipper. Ettersom det er få fagskoler som kan opprette fagskoleutdanninger på egen fullmakt, har NOKUT en mer omfattende rolle overfor fagskolesektoren enn overfor UH-sektoren. Det er derfor ikke urimelig å si at NOKUT og fagskolene har et ansvar for å sikre at utdanningsvirksomheten ved fagskolene utøves i overenstemmelse med anerkjente faglige, saklige, pedagogiske og etiske prinsipper.

De foreslåtte formuleringene gir rammer for fagskolenes virksomhet, og utgjør et eksplisitt mandat for NOKUT til å vurdere kunnskapsgrunnlaget i de tilfellene dette framstår som aktuelt.

Forslag til ny formulering:

§ 1 (2) Med fagskoleutdanning menes høyere yrkesfaglig utdanning. Fagskoleutdanning skal knyttes til alminnelig anerkjente yrker og erverv. Utdanningsvirksomheten skal

utøves i overenstemmelse med anerkjente faglige, saklige, pedagogiske og etiske prinsipper. Fagskoleutdanning ligger på nivået over videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse, og gir kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere generelle opplæringstiltak.

Tema: NKR/EQF-nivå for treårig utdanning

Formålet med å åpne for treårige fagskoleutdanninger er at enkelte fagskoleutdanninger vanskelig lar seg gjennomføre på to år og samtidig tilfredsstillende arbeidslivets kompetansebehov. I NOU 2014:14 står det:

Den teknologiske utviklingen fører til krav om ny eller økt kompetanse på mange områder. Derfor kan det forventes at behovet for å utvide den øvre grensen på fagskoleutdanning fra to til tre år vil øke. Det er allerede nå flere eksempler på utdanninger hvor to år fører til et meget «trangt» utdanningsløp. Særlig gjelder det utdanninger med strenge sertifiseringskrav. Det er uheldig om de ytre rammene legger strukturelle hindringer i veien for å drive kvalitetsutvikling og tilpasning til arbeidslivets kompetansebehov.

Slik NOKUT ser det, er det ikke åpenbart at behovet for en utvidelse av fagskoleutdanninger kun dreier seg om faglig bredde. I forbindelse med søknader om godkjenning av maritime lederutdanninger har NOKUT erfart at det for søkerne har vært en stor utfordring å lage læringsutbyttebeskrivelser som er i tråd med NKR-nivå 5.2 og samtidig tilfredsstillende STCW-konvensjonen (den internasjonale sjøfartskonvensjonen).

Det kan hende at man, når man konkretiserer en aktuell treårig fagskoleutdanning, kommer fram til at denne utdanningen ligger høyere enn NKR-nivå 5.2. NOKUT mener det derfor er mer hensiktsmessig at NKR-nivået på treårige fagskoleutdanninger fastsettes etter en faglig vurdering. For å sikre at NKR avspeiler det riktige nivået på utdanningene, mener NOKUT at det kan bli behov for å utvikle generelle læringsutbyttebeskrivelser for høyere yrkesfaglig utdanning på nivå 6. Dette kan også være viktig for å sikre at norsk høyere yrkesfaglig utdanning plasseres på samme nivå som tilsvarende utenlandske utdanninger (EQF-nivå 6). Arbeidet med slike endringer bør inngå i den kommende gjennomgangen av hele teksten i *Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring*.

Tema: Godkjenning av utenlandsk fagskoleutdanning

«§ 6 Generell godkjenning av utenlandsk fagskoleutdanning (gjeldende § 14, trer ikke i kraft ennå)

Enkeltpersoner kan søke om godkjenning av utdanning fra en utenlandsk fagskole eller annen utdanning fra utlandet på tilsvarende nivå. NOKUT avgjør om utdanningen skal gis generell godkjenning, slik at den i nivå og omfang godkjennes som sidestilt med fagskoleutdanning i Norge. Klageinstansen kan ikke overprøve NOKUTs vurdering av den

avlagte utdanningens nivå og omfang. Departementet kan gi forskrift om saksbehandling og klageadgang etter denne bestemmelsen».

NOKUT har i dialog med Kunnskapsdepartementet poengtert at det kan bli utfordringer med en godkjenningsordning som er «generell» jf. ny fagskolelov § 6 første ledd annet punktum. Departementet gir også i Prop. 95. L (2015-2016) uttrykk for at en slik godkjenningsordning kan by på utfordringer:

Departementet er innforstått med at godkjenning av fagskoleutdanning kan bli krevende ettersom det ikke er det samme innarbeidede nettverket av internasjonale godkjenningsinstanser å konsultere for fagskolenivået som det er for høyere utdanning. Ikke minst skyldes det, som NOKUT viser til, at landene har forskjellige prinsipper for nivåinnplassering i nasjonale kvalifikasjonsrammeverk. Departementet presiserer at godkjenningsordningen for utenlandsk fagskoleutdanning er generell og omfatter nivå og omfang, i motsetning til faglig godkjenning, som også omfatter en vurdering av det faglige innholdet i utdanningen» (kapittel 4.4 tredje avsnitt).

Ved en generell godkjenning risikerer en å godkjenne utenlandske utdanninger som vanskelig kan kalles fagskoleutdanning, ettersom NOKUT uten bruk av sakkyndige ikke har kompetansen til å vurdere om utdanningen er yrkesrettet, slik det er forutsatt i lovverket. Fagskoleutdanningene «gir kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere generelle opplæringstiltak», jf. fagskoleloven § 1 annet ledd og forslag til ny fagskolelov § 1 (2). Dette er fagskoleutdanningenes kjennetegn og styrke, men uten en faglig vurdering vil det ikke på en troverdig måte være mulig å vurdere om søkerens utdanning kan anvendes i Norge uten ytterligere opplæring.

En generell godkjenning av utdanninger som det ikke er behov for, eller ikke kan tas i bruk i Norge, kan videre føre til at norsk fagskoleutdanning på sikt mister tillit. Dette samsvarer ikke med ønsket om å heve statusen til fagskolene. En slik praksis kan også svekke tilliten til andre godkjenningsordninger. En bedre praksis vil være å legge seg på en praksis som samsvarer med situasjonen for godkjenning av utenlandsk fag- og yrkesopplæring.

NOKUT ønsker på dette grunnlag å spille inn et forslag til endring av paragrafens tekst der ordet «generell» strykes. Dette vil være i samsvar med situasjonen for godkjenning av utenlandsk fag- og yrkesopplæring.

Del III Forslag til omformuleringer og avklaringer

Gjenstandene for akkreditering er utdanninger og fagområder

I henhold til lovforslagets paragrafer 4 (1) og (4) akkrediterer NOKUT fagskoleutdanninger og fagområder. Det finnes ingen formuleringer om at NOKUT skal akkreditere fagskoler som institusjoner. Allikevel brukes uttrykket «akkrediterte fagskoler» i flere av paragrafene. I nåværende lov brukes «godkjent tilbyder» kun om tilbydere med fagområdegodkjenning.

Bruken av «akkrediterte fagskoler» kan føre til misforståelser med hensyn på om en fagskole som institusjon kan være akkreditert. Ordlyden i § 2 (1), § 4 (2), § 5 (1) og § 37 (1) gjenspeiler slik ikke hva som faktisk skal være gjenstand for akkreditering, og vi foreslår at ordlyden i paragrafene endres. Ad § 5 (1) inkluderer forslaget til ny formulering at også utdanninger som er opprettet på fullmakt innen et akkreditert fagområde skal kunne markedsføres som fagskoleutdanning.

KDs forslag til ny fagskolelov	NOKUTs forslag til ny formulering
§ 2 (1) Loven gjelder for akkrediterte fagskoler, jf. § 4.	§ 2 (1) Loven gjelder for <u>institusjoner med akkreditert fagskoleutdanning</u> , jf. § 4.
§ 4 (2) Akkreditering forstås i denne loven som en faglig vurdering av om en fagskole eller en fagskoleutdanning oppfyller vilkår gitt av departementet og NOKUT. Akkreditering er et vilkår for å kunne tilby fagskoleutdanning. Akkreditert fagskoleutdanning skal være i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.	§ 4 (2) Akkreditering forstås i denne loven som en faglig vurdering av om en [...] fagskoleutdanning <u>eller et fagområde</u> oppfyller vilkår gitt av departementet og NOKUT. Akkreditering <u>av utdanningene</u> er et vilkår for å kunne tilby fagskoleutdanning. Akkreditert fagskoleutdanning skal være i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.
§ 5 (1) Betegnelsene fagskoleutdanning og fagskole kan bare brukes om utdanninger og fagskoler som har akkreditering etter § 4. Bare utdanninger og fagskoler som har akkreditering fra NOKUT etter § 4, kan markedsføre seg på en måte som gir inntrykk av at de har slik akkreditering.	§ 5 (1) Betegnelsene fagskoleutdanning og [...] <u>høyere yrkesfaglig utdanning</u> kan bare brukes om utdanninger som har akkreditering i henhold til § 4 i denne loven. <u>Betegnelsen fagskole kan bare brukes om institusjoner som tilbyr akkrediterte fagskoleutdanninger.</u> Bare utdanninger som har akkreditering i <u>henhold til § 4 kan markedsføres som fagskoleutdanning.</u>
§ 37 (1) Hvis en privat fagskole ikke retter alvorlige forhold som er i strid med bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven, innen fristen etter § 33, kan departementet trekke godkjenningen av	§ 37 (1) Hvis en privat fagskole ikke retter alvorlige forhold som er i strid med bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven, innen fristen etter § 33, kan

KDs forslag til ny fagskolelov	NOKUTs forslag til ny formulering
fagskolen eller fagskoleutdanningen tilbake.	departementet trekke tilbake <u>akkreditering</u> av fagskoleutdanning eller <u>fagområde</u> .

Akkreditering gjelder utdanningstilbud, godkjenning gjelder enkeltpersoners utdanning

Fra høringsnotatet s. 14: «Departementet foreslår derfor at 'akkreditering' benyttes når fagskoleutdanning og fagområder blir godkjent og 'godkjenning' når enkeltindivider får anerkjennelse av utenlandsk fagskoleutdanning, jf. ny fagskolelov § 6».

I henhold til denne endringen i terminologi må «godkjenning» erstattes med «akkreditering» i § 8 (2), overskriften i § 37 og i § 38 (3).

NOKUTs tilsynsoppgave bør inn i lovteksten

Lovforslaget § 4 (1): «Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) akkrediterer fagskoleutdanning, jf. lov 1. april nr. 15 om universiteter og høyskoler kapittel 2».

I henhold til § 2- 1 (2) i lov om universiteter og høyskoler er formålet med NOKUTs virksomhet «... å føre tilsyn med kvaliteten i høyere utdanning og fagskoleutdanning, ...». I henhold til denne formuleringen bør § 4 (1) endres til:

§ 4 (1) Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) akkrediterer og fører tilsyn med kvaliteten i fagskoleutdanning, jf. lov 1. april nr. 15 om universiteter og høyskoler kapittel 2.

Unntakshjemmel for treårig fagskoleutdanning

Lovforslaget § 4 (3): «... Departementet kan, etter søknad fra styret, vedta at det kan gis fagskoleutdanning som tilsvarer maksimum tre studieår».

I høringsnotatet punkt 8.3 omtales unntakshjemmelen slik: «Søknad om adgang til å gi fagskoleutdanning av inntil tre års varighet avgjøres av Kunnskapsdepartementet eller av underordnet forvaltningsorgan etter delegasjon fra departementet. Det vises til lovforslaget § 4 tredje ledd.»

NOKUT mener det er noe uklart i lovteksten om søknad om å tilby en treårig fagskoleutdanning skjer i forkant av en akkrediteringsprosess. Vi leser en intensjon om en slik rekkefølge i høringsnotatets formulering om «søknad om adgang». Fagskoler uten aktuelt akkreditert fagområde må søke departementet om å søke NOKUT om akkreditering, og fagskoler med aktuelt akkreditert fagområde må søke departementet om å få akkreditere en slik utdanning på egen fullmakt. Vi foreslår at dette presiseres i teksten.

Forslag til ny formulering:

§ 4 (3) ... Departementet kan, etter søknad fra styret, vedta at det kan søkes NOKUT om akkreditering av fagskoleutdanning som tilsvarer maksimum tre studieår. Fagskoler med aktuelt akkreditert fagområde, må søke departementet om lov til å bruke egen fullmakt til å opprette treårig fagskoleutdanning.

Styrets ansvar for at utdanningene kan gjennomføres

Lovforslaget § 8 (3): «Styret selv skal fatte vedtak om at det etter styrets skjønn er forsvarlig å starte et nytt studieår. Vedtaket skal fattes før studiestart».

NOKUT har erfart tilfeller hvor studier på grunn av få studenter har blitt nedlagt før studentene har fått tatt eksamen, og problemet var tydelig ved oppstarten av studiet. Et styre vil, før de starter opp et nytt studium, vite om det er tilstrekkelig antall studenter til å gjennomføre studiet, så fremt det ikke er et uvanlig høyt frafall. Det er derfor mer hensiktsmessig at styret gjør vurderingen før oppstart av studiene, og ikke før skoleåret.

Forslag til ny formulering:

§8 (3) Styret selv skal fatte vedtak om at det etter styrets skjønn er forsvarlig å ta opp nye studenter til et studium. Vedtaket skal fattes før studiestart.

Avdeling, studiested og lærested

Studiested brukes i høringsnotatet i forbindelse med mulighetene for tilknytning til samskipnad (ss. 31 og 32). Lærested brukes i § 14 (2) også i tilknytning til studentvelferd. I § 13 (1) brukes «avdeling» der vi antar departementet mener studie- eller lærested: «... På samme måte kan studenter ved den enkelte avdeling opprette studentorgan». Videre mener vi det er hensiktsmessig å bruke enten «studiested» eller «lærested».

Godskriving av utdanning

Lovutkastet § 7 (1): «Fagskoler skal godskrive beståtte emner fra annen akkreditert fagskoleutdanning med samme antall fagskolepoeng i den utstrekning utdanninger oppfyller de faglige krav for emnet eller emnene det søkes om godkjenning for. Godskriving kan bare skje mellom fagskoleutdanninger på samme eller nært beslektet fagområde. Det skal ikke gis dobbel uttelling for samme faginnhold.»

Vi foreslår at paragrafen legges tettere opp til universitets- og høyskolelovens formulering av tilsvarende forhold (§ 3-5 (1)). Ordningen med godskriving er særlig relevant for de utdanningene som følger nasjonale planer. De nasjonale planene er ikke førende for fagskolene, og det kan forekomme variasjoner med hensyn til omfang av emnene (i fagskolepoeng) og hvordan utdanningenes innhold er strukturert. Dette gjør at tilsvarende emner i de akkrediterte utdanningene kan ha ulik angivelse av fagskolepoeng. Gitt de nasjonale planenes status og ønsket om at fagskolene skal kunne tilby utdanninger som er tilpasset det lokale nærings- og arbeidsliv, mener vi at en

formulering nærmere universitets- og høyskoleloven åpner for en mer smidig praksis i godskrivingssaker.

Forslag til ny formulering:

§ 7 (1) Fagskoler som tilbyr akkrediterte studier etter denne loven, skal godskrive beståtte emner, fag, eksamener eller prøver fra andre fagskoler som tilbyr akkrediterte studier med samme antall studiepoeng i den utstrekning de oppfyller de faglige krav for en bestemt eksamen eller utdanning ved fagskolen. Godskriving kan bare skje mellom fagskoleutdanninger på samme eller nært beslektet fagområde. Det skal ikke gis dobbel uttelling for samme faginnhold.

Styret er øverste ansvarlige styringsorgan

Lovutkastet § 8 (1): «Alle fagskoler skal ha et eget styre. Offentlige fagskoler og fagskoler organisert som studieforbund, skal ha et styre som øverste ansvarlige styringsorgan».

Vi mener at formuleringen i andre setning gjør at paragrafen kan misforstås. I stiftelsesloven § 30 står det at «styret er stiftelsens øverste organ», og at «forvaltningen av stiftelsen hører under styret». Av lov om aksjeselskaper fremgår det at det er styret som representerer selskapet utad. Av kapittel II i samme lov fremgår det at forvaltningen av selskapet hører under styret og at styret skal sørge for forsvarlig organisering av virksomheten med mer. Vi antar derfor at det er også er meningen at styret for fagskoler som er organisert som aksjeselskap eller stiftelser, skal være øverste ansvarlige styringsorgan for fagskolen.

Forslag til ny formulering:

§ 8 (1) Alle fagskoler skal ha et eget styre. Styret skal være øverste ansvarlige styringsorgan.

Behandling av klager og saker i klagenemnda

Lovutkastet § 19 (1): «Styret kan bestemme at klagenemnda også skal behandle andre klagesaker for studentene og saker etter §§ 22 til 26.»

Bestemmelsen er en videreføring av § 13 i nåværende lov. NOKUT har siden paragrafen trådte i kraft 1. juli 2016 sett at bestemmelsen kan misforstås. Dersom styret velger å delegere til klagenemnda å behandle saker etter §§ 22 til 26, vil den ha to ulike roller. I saker etter § 22 skal klagenemnda i så fall behandle klager, mens den i saker etter §§ 23 til 26 skal fatte vedtak i første instans. Ettersom vi har erfart at denne bestemmelsen har blitt misforstått av fagskolene, ber vi om at bestemmelsen tydeliggjøres. Vi viser også til § 7 (3) der det står at styret er klageinstans. Ettersom det fremkommer tydelig av første ledd i § 19 at «Fagskolene skal opprette en lokal klagenemnd som skal behandle klager over enkeltvedtak», mener vi det mest hensiktsmessige ville være at det fremgår av § 7 (3) og § 22 (5) som gjelder klage over formelle feil ved eksamen, at den lokale klagenemnda er klageinstans også for disse sakene.

Forslag til ny formulering dersom bestemmelsene i §§ 7 (3) og 22 (5) endres:

§ 19 (1) Styret kan bestemme at klagenemnda også skal behandle andre klagesaker for studentene og saker etter §§ 23 til 26.

Dersom det ikke er ønskelig å endre formuleringene i § 7 (3) og § 22 (5), foreslår vi sekundært at bestemmelsen over endres til:

Styret kan bestemme at klagenemnda også skal behandle klagesaker etter § 7 (3) og § 22, og andre klagesaker for studentene. Styret kan også bestemme at klagenemnda skal fatte vedtak om disiplinære sanksjoner etter § 23-26.

Del IV Oversikt over alle forslag til omformuleringer av lovteksten

KDs forslag til ny fagskolelov	NOKUTs kommentarer	NOKUTs forslag til ny formulering
<p>§ 1 (2) Med fagskoleutdanning menes høyere yrkesfaglig utdanning. Fagskoleutdanning ligger på nivået over videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse, og gir kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere generelle opplæringstiltak.</p>		<p>§ 1 (2) Med fagskoleutdanning menes høyere yrkesfaglig utdanning. <u>Fagskoleutdanning skal knyttes til alminnelig anerkjente yrker og erverv. Utdanningsvirksomheten skal utøves i overenstemmelse med anerkjente faglige, saklige, pedagogiske og etiske prinsipper.</u> Fagskoleutdanning ligger på nivået over videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse, og gir kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere generelle opplæringstiltak.</p>
<p>§ 2 (1) Loven gjelder for akkrediterte fagskoler, jf. § 4.</p>		<p>§ 2 (1) Loven gjelder for <u>institusjoner med akkreditert fagskoleutdanning</u>, jf. § 4.</p>
<p>§ 2 (2) ... Kongen kan bestemme at loven skal gjelde helt eller delvis for fagskoler utenfor Norge.</p>	<p>Forslaget er ikke drøftet i teksten.</p>	<p>§ 2 (2) ... Kongen kan bestemme at loven skal gjelde helt eller delvis for <u>fagskolevirksomhet</u> utenfor Norge.</p>
<p>§ 4 (1) Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) akkrediterer fagskoleutdanning, jf. lov 1. april nr. 15 om universiteter og høyskoler kapittel 2.</p>	<p>Tilføyelse i tråd med formuleringen i uhl § 2-1 (2): «Formålet med NOKUTs virksomhet er å føre tilsyn med kvaliteten i høyere utdanning og fagskoleutdanning, ...».</p>	<p>§ 4 (1) Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) akkrediterer <u>og fører tilsyn med kvaliteten</u> i fagskoleutdanning, jf. lov 1. april nr. 15 om universiteter og høyskoler kapittel 2.</p>

KDs forslag til ny fagskolelov	NOKUTs kommentarer	NOKUTs forslag til ny formulering
<p>§ 4 (2) Akkreditering forstås i denne loven som en faglig vurdering av om en fagskole eller en fagskoleutdanning oppfyller vilkår gitt av departementet og NOKUT. Akkreditering er et vilkår for å kunne tilby fagskoleutdanning. Akkreditert fagskoleutdanning skal være i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.</p>		<p>§ 4 (2) Akkreditering forstås i denne loven som en faglig vurdering av om en fagskoleutdanning <u>eller et fagområde</u> oppfyller vilkår gitt av departementet og NOKUT. Akkreditering <u>av utdanningene</u> er et vilkår for å kunne tilby fagskoleutdanning. Akkreditert fagskoleutdanning skal være i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.</p>
<p>§ 4 (3) ... Departementet kan, etter søknad fra styret, vedta at det kan gis fagskoleutdanning som tilsvarer maksimum tre studieår.</p>		<p>§ 4 (3) ... Departementet kan, etter søknad fra styret, vedta at det kan <u>søkes NOKUT om akkreditering av</u> fagskoleutdanning som tilsvarer maksimum tre studieår. <u>Fagskoler med aktuelt akkreditert fagområde, må søke departementet om lov til å bruke egen fullmakt til å opprette treårig fagskoleutdanning.</u></p>
<p>§ 5 (1) Betegnelsene fagskoleutdanning og fagskole kan bare brukes om utdanninger og fagskoler som har akkreditering etter § 4. Bare utdanninger og fagskoler som har akkreditering fra NOKUT etter § 4, kan markedsføre seg på en måte som gir inntrykk av at de har slik akkreditering.</p>		<p>§ 5 (1) Betegnelsene fagskoleutdanning og <u>høyere yrkesfaglig utdanning</u> kan bare brukes om utdanninger som har akkreditering i henhold til § 4 i denne loven. <u>Betegnelsen fagskole kan bare brukes om institusjoner som tilbyr akkrediterte fagskoleutdanninger.</u> Bare utdanninger som har akkreditering i henhold til § 4</p>

KDs forslag til ny fagskolelov	NOKUTs kommentarer	NOKUTs forslag til ny formulering
		kan markedsføres som fagskoleutdanning.
<p>§ 6 Generell godkjenning av utenlandsk fagskoleutdanning</p> <p>Enkeltpersoner kan søke om godkjenning av utdanning fra en utenlandsk fagskole eller annen utdanning fra utlandet på tilsvarende nivå. NOKUT avgjør om utdanningen skal gis generell godkjenning, slik at den i nivå og omfang godkjennes som sidestilt med fagskoleutdanning i Norge. Klageinstansen kan ikke overprøve NOKUTs vurdering av den avlagte utdanningens nivå og omfang. Departementet kan gi forskrift om saksbehandling og klageadgang etter denne bestemmelsen</p>		<p>§ 6 Godkjenning av utenlandsk fagskoleutdanning</p> <p>Enkeltpersoner kan søke om godkjenning av utdanning fra en utenlandsk fagskole eller annen utdanning fra utlandet på tilsvarende nivå. NOKUT avgjør om utdanningen skal gis godkjenning, slik at den i nivå og omfang godkjennes som sidestilt med fagskoleutdanning i Norge. Klageinstansen kan ikke overprøve NOKUTs vurdering av den avlagte utdanningens nivå og omfang. Departementet kan gi forskrift om saksbehandling og klageadgang etter denne bestemmelsen</p>
<p>§ 7 (1) Fagskoler skal godskrive beståtte emner fra annen akkreditert fagskoleutdanning med samme antall fagskolepoeng i den utstrekning utdanninger oppfyller de faglige krav for emnet eller emnene det søkes om godkjenning for. Godskriving kan bare skje mellom fagskoleutdanninger på samme eller nært beslektet fagområde. Det skal ikke gis dobbel uttelling for samme faginnhold.</p>		<p>§ 7 (1) Fagskoler <u>som tilbyr akkrediterte studier etter denne loven</u>, skal godskrive beståtte emner, <u>fag, eksamener eller prøver fra andre fagskoler som tilbyr akkrediterte studier</u> med samme antall <u>studiepoeng</u> i den utstrekning de oppfyller de faglige krav for <u>en bestemt eksamen eller utdanning ved fagskolen</u>. Godskriving kan bare skje mellom fagskoleutdanninger på samme eller nært beslektet fagområde. Det skal ikke gis</p>

KDs forslag til ny fagskolelov	NOKUTs kommentarer	NOKUTs forslag til ny formulering
		dobbel uttelling for samme faginnhold.
§ 7 (3) En student kan klage på et vedtak om godskriving og fritak. Styret er klageinstans.		§ 7 (3) En student kan klage på et vedtak om godskriving og fritak. <u>Den lokale klagenemnda</u> er klageinstans.
§ 8 (1) Alle fagskoler skal ha et eget styre. Offentlige fagskoler og fagskoler organisert som studieforbund, skal ha et styre som øverste ansvarlige styringsorgan		§ 8 (1) Alle fagskoler skal ha et eget styre. <u>Styret skal være øverste ansvarlige styringsorgan.</u>
§ 8 (2) Styret skal sørge for at studentene får den utdanningen som fagskolen har godkjenning for, ...		§ 8 (2) Styret skal sørge for at studentene får den utdanningen som fagskolen har <u>akkreditering</u> for, ...
§ 8 (3) Styret selv skal fatte vedtak om at det etter styrets skjønn er forsvarlig å starte et nytt studieår. Vedtaket skal fattes før studiestart.		§8 (3) Styret selv skal fatte vedtak om at det etter styrets skjønn er forsvarlig å <u>ta opp nye studenter til et studium.</u> Vedtaket skal fattes før studiestart.
§ 19 (1) Styret kan bestemme at klagenemnda også skal behandle andre klagesaker for studentene og saker etter §§ 22 til 26.	Forslaget gjelder dersom forslag til endringer i § 7 (3) og § 22 (5) tas til følge.	§ 19 (1) Styret kan bestemme at klagenemnda også skal behandle andre klagesaker for studentene og saker etter §§ <u>23</u> til 26.
§ 19 (1) Styret kan bestemme at klagenemnda også skal behandle andre klagesaker for studentene og saker etter §§ 22 til 26.	Forslaget gjelder dersom ikke forslag til endringer i § 7 (3) og § 22 (5) tas til følge.	§ 19 (1) Styret kan bestemme at klagenemnda også skal behandle klagesaker <u>etter § 7 (3) og § 22, og andre klagesaker for studentene.</u> <u>Styret kan også bestemme at klagenemnda skal fatte</u>

KDs forslag til ny fagskolelov	NOKUTs kommentarer	NOKUTs forslag til ny formulering
		<u>vedtak om disiplinære sanksjoner etter § 23-26.</u>
§ 22 (5) Styret er klageinstans for fagskolens vedtak etter denne bestemmelsen [refererer seg til § 22 (4) om ny sensur eller nye eksamen].		§ 22 (5) <u>Den lokale klagenemnda</u> er klageinstans for fagskolens vedtak etter denne bestemmelsen.
Kapittel 6 Økonomi og tilsyn	Tilføyelsen gjelder overskriften.	Kapittel 6 Økonomi og <u>økonomisk tilsyn</u>
§ 37 Tilbaketrekking av godkjenning § 37 (1) Hvis en privat fagskole ikke retter alvorlige forhold som er i strid med bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven, innen fristen etter § 33, kan departementet trekke godkjenningen av fagskolen eller fagskoleutdanningen tilbake.		§ 37 Tilbaketrekking av <u>akkreditering</u> § 37 (1) Hvis en privat fagskole ikke retter alvorlige forhold som er i strid med bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven, innen fristen etter § 33, kan departementet trekke tilbake <u>akkreditering</u> av fagskoleutdanning <u>eller fagområde.</u>
§ 38 (3) Departementet kan gi forskrift om at et vedtak fra NOKUT om godkjenning av fagskoleutdanning kan unntas bestemmelsene i forvaltningslovens kapittel VI.		§ 38 (3) Departementet kan gi forskrift om at et vedtak fra NOKUT om <u>akkreditering</u> av fagskoleutdanning kan unntas bestemmelsene i forvaltningslovens kapittel VI.